

SANTA BÀRBARA

full parroquial

VILAFRANCA DE BONANY

Dip. Leg. 26-1980

núm. 42

FEBRER de 1984

ES POU VIQUET

El vilafranquer, Pare Josep Nicolau Bauzà, M.SS.CC.
que va passar a la vila les festes de Nadal,
ens envia, des de València, aquest dibuix seu.
Ell mateix ha escrit un peu pel dibuix. El trobareu a
la plana segona.

SOBRE... LA PAU

"Si vols la pau, prepara la guerra", quantes de vegades hem sentit aquesta frase-consigna com una de les principals excuses per justificar tota la política militarista que ens envolta!

Sovint ens estan mombejant amb notícies de lluites armades, d'actes de terrorisme, de violència pels carrers, de noves bombes atòmiques que cada vegada són més potents i amb capacitat d'arribar més enfora, i amb esgarrifoses imatges de cossos destrossats o mutilats; i quin dia serà que ens adonarem que seguint així sols tindrem la mort assegurada?, la mort escarrufadora i cruel...

No entenem cap on va el món amb aquests arsenals d'armaments. Avui hi ha dins el món armes abastament per a destruir més de cinc vegades tots els éssers de la terra. Com és possible que l'home, únic animal racional (?), hagi arribat a aquesta degeneració? Com podem contribuir tan tranquils i contents a que es fomenti l'armamentisme? Pensam que aquesta contribució a l'armament la podem fer d'una manera indirecta i no sols donant suport a la política armamentista de tots els governs actuals, tant de dretes com d'esquerres, i que és aquest recolzament indirecte i silenciós el que fa por i que té molta de força ja que és d'una majoria?

Aquest empènyer cap a l'armamentisme i tot el que això comporta, ve fomentat per l'educació i la cultura que rebem, transmesa pels nostres pares i padrins. És aquí on hem de treballar. És l'educació la que necessita una renovació on desaparegui la violència, sigui verbal, psíquica o física. Si desapareix tota la violència de dins nosaltres, ja des de petits, no l'emprarem de majors, perquè hem de tenir ben clar que les guerres comencen dins el cervell dels homes, no de les màquines.

Fins que les dues grans potències (EE UU i URS) i els respectius països aliats se decideixin a fomentar o deixar

a un racó els seus impulsos hegemònics, i a deixar de sembrar tot el planeta amb armes, hi haurà el perill molt gros d'una nova guerra mundial; que d'emprar-se les armes nuclears, com va dir un gran pensador, la IV Guerra Mundial s'haurà de fer a pedrades.

Andreu i Catalina Mª Bover

ES POU VIQUET

Tots els vilafranquers hauríem de tenir un interès particular en la conservació d'aquest coll de pou, que és un dels poquíssims records que ens queden dels temps antics, i potser la construcció més antiga que se conserva en el nostre terme.

Es un monument senzill i rústic, però molt digne del nostre apreci per el que representa. Té tot l'aspecte d'una obra feta pels moros, si és que ells no trobaren ja el pou obert; i ha prestat als habitants dels contorns un servici inestimable durant més de set-cents anys.

Bastantes persones recorden encara quan, en temps de sequedat, les dones de "la vila" hi anaven a cercar aigua amb la gerra davall el braç o damunt el cap.

Es una mostra de la cultura d'un poble el conservar gelosament l'herència que amb tant d'amor ens deixaren els avantpassats.

Josep Nicolau Bauzá

EDITORIAL

UNA TASSA DE RESPECTE

La revista FLOR DE CARD, de Sant Llorenç, el passat mes de desembre publicava un editorial que, a aquestes planes, just canviant Sant Llorenç per Vilafranca, ens hi vendria com anell al dit. Per això....aquí el teniu.

"Pareix evident que un bon grapat de gent llorencina se sent una mica incòmoda i potser decebuda per l'estat relacional general.

Proven aquesta afirmació els comentaris que adesiara se senten, com: D'un temps ençà ses coses no piten! No sé on arribarem! Ses coses no roden bé..

De tot això s'han de distingir i diferenciar clarament dos aspectes que analitzarem per separat:

1). La situació de grups.

2). Les relacions que, ara i aquí, se'n deriven.

1.- A vegades fa l'efecte d'un cert despreci a la situació de grups, a que hi hagi "tants" de grups que es moguin, tot enyorant aquella vella i superada situació del grup únic, uniforme i compacte on el que tenia el poder o el garrot decidia i els altres obeeïen callant, o el pitjor dels casos, xerrant baixet al darrera. Situació ben institucional que es donava tant en la política, com en la família, com en l'Església, com...

Els qui encara tenim fe en la democràcia hem de creure que de la disparitat de criteris -previ coneixement- en surt la idea més encertada. Llavors no es tracta de que hi hagi "uns quants grups que es moven", sinó que com més millor fins arribar a l'ideal: que cada persona fos ella mateixa, amb un criteri d'opinió i acció ben personal, compromesa i responsable. Arribant així al personalisme no entès en sentit idíl·lic-utòpic, sinó immers dins un contexte social ben concret: Sant Llorenç.

Llavors tampoc no es tracta de que hi hagi un poder inequívoc i uniforme -com hem tengut fins fa poc-, sinó un poder ferm però que s'engronça, com la canya, empès per una oposició formal i pels altres grups socials. I tampoc de que aquest poder sigui únic i general, sinó que sigui capaç d'adaptar-se a cada grup amb particularitats socio-culturals (i enteneu el que hi ha escrit, car altrament es podria confondre amb allò del poder adaptat a una persona determinada que, obviament, ni és democràtic -democràcia=govern del poble- ni acceptable).

2.- El que es vol dir és que potser el mal no està en la "situació de grups", sinó en les relacions que se'n deriven: la xerrameca, el xaferdeig... generalment fonamentats en l'enveja i el desconeixement.

Llavors, una vegada diferenciada, determinada i aïllada la malaltia sols manca establir la teràpia. Potser, si us sembla bé, podríem provar com ens aniria amb una bona tasa de respecte. Respecte envers opinions i accions de tots i cadascun dels altres. Respecte que no vol dir compartir, sinó simplement "respectar", amb el que suposa de consideració i alhora de rebuig de qualsevol d'aquestes informacions/opinions tendencioses, incertes, parcials, calumnioses, ignominioses... que adesiara tresquen per cafès i llars de la vila. Respecte personal i institucional que obviament pot ser compartit voltant una taula".

AL COMENÇAR

L'ANY

A vegades és precis tornar la mirada enrera i donar-li un repàs a la pròpia història d'un mateix, centrant la consciència, el seny, entre el que fou bo i el que d'una manera negativa quedà impregnat en la memòria. Així es pot escollir millor la flor de la història i tal vegada, després cremar la mala herba, aquell rostoll que ens obstruí el caminar no fos cas que amb noves pluges les males herbes cresquessin més que la flor i la deixassin amagada lluny de la nostra vista.

Al començar un any nou es fa necessari reflexionar sobre el que deixam per no travelar altra vegada en els mateixos obstacles. Cal plantejar-ho, intentant que les accions que pensam dur a terme siguin les flors de la història de cada un de nosaltres i que siguin també, al mateix temps, un fruit pel col·lectiu, un fruit pel poble, per a tota la comunitat.

La primera festa sol esser "La Nit de Reis", vespre d'alegria per a la majoria dels nins que gojosos de les seves joguines i somrients il·luminen d'esperança un camí feliç als adults. Però... i perquè els més grans no ens regalam qualche cosa els uns als altres? No té perquè esser material. Pot esser, i a ben segur millor, que sigui espiritual, que ens reconforti a tots i amb els que poguem fer festa cada dia. Podríem regalar-nos mots, vells i antics com: pau, amor, justícia, llibertat, respecte, germanor, amic, perdó, amistat, comprensió... que són, quan es porten a la pràctica, els únics queviures que necessita l'esperit per mantenir-se sà.

Sols enterrant l'individualisme, egoisme, odi, injustícia, opressió, podem trobar la vertadera convivència humana, sols així podem deixar de caminar entre la boira.

Miquel Barceló

EL MÓN INTERIOR

Moltes vegades, reflexionant sobre els nostres gusts, ens adonam que ja no són els mateixos de fa un grapat d'anys, que hem anat valorant altres aspectes de la vida que abans la nostra pròpia innocència havia descartat com assumptes per als més grans.

Ara bé, quan és que varem fer aquest canvi?. Ahir, abans-d'ahir, quan? Possiblement no ho sabrem mai.

I és que el caràcter d'un home no canvia de cop, quan passa de la joventut a la maduresa. Passa, sí, que noves circumstàncies van posant de manifest característiques que no havia apercibut la pròpia persona.

I aleshores cerca un poc de pau en aquest excés de preocupacions que porta dins ell. I què és la pau, sinó la sensació d'afrontar el que la vida ens ofereix, eixamplant la pròpia perspectiva per acceptar allò que és bo i apartar el que és dolent?

Contemplar el món des de damunt potser signifiqui aquietar l'esperit, i al través de les coses, veure la pau interior.

Però, què difícil és escapar del món per trobar la pau interior? Per molta d'atenció que s'hi posi ens atrapa i deixam petits troços del nostre esser, fragments de la nostra vida dins l'esperança.

Cati Garí

QÜESTIONS DE SALUT

"ES GRIP"

És una malaltia transmissible, que afecta les vies respiratòries superiors. El virus gripal que la produeix és d'una gran contagiositat i difusió. Possiblement sigui la malaltia que més morts ha produït al llarg de la història (l'any 1917-18 en moriren uns vint milions de persones).

Es pot presentar en forma esporàdica, epidèmica (quan afecta a molta gent) i pandèmica (quan afecta a un continent).

La principal font d'infecció són els mateixos malalts, especialment en les formes benignes, que són les més freqüents.

En quant al mecanisme de transmissió, pot ser directe (xerrant, tossint o fent etxems, durant els tres primers dies de la malaltia, o indirecte (a través de la pols, però té poca importància).

Hi ha altres factors que hem de tenir en compte:

1.- L'edat. Afecta principalment als nins entre 5 i 9 anys. Però l'edat més perillosa és quan el malalt té manco de 5 anys o més de 65.

2.- L'època de l'any en què apareix amb més freqüència és al final de la tardor, a l'hivern i començament de la primavera.

3.- El fet de conviure molta de gent és un factor important en l'expansió del grip. Per això és més freqüent en col·legis i quarters de soldats.

4.- Hi ha unes circumstàncies en què el perill és molt més alt i pot suposar un risc important, per lo qual és aconsellable que es vacuin:

- durant el darrer trimestre de l'embarç.

- bronconeumopatia crònica.
- cardiòpates.
- insuficiència renal.
- malalties del metabolisme (per exemple, els diabètics).
- menors de 5 anys i majors de 65.

DIAGNÒSTIC

Els símptomes són bastant inespecífics; solen començar amb febre, mal de cap, "atupada" general, problemes catarrals en vies respiratòries. Sempre és convenient aficar-se al llit i avisar el metge.

Com que hem parlat de la vacuna, direm, per acabar, que l'època millor és al setembre, octubre i novembre, però es recomana tan sols als grups de més alt risc, o quan es fa una vacunació general a la població.

Alexandre Pizà
"ES SAIG" d'Algaída.

Balanç de la Parròquia ...

COMPTES ORDINARIS

ENTRADES:	637.454 pts.
SORTIDES:	634.150 "
queden en Caixa	3.304 "

Detall de les sortides

Compres	21.284 Pts.
Personal	303.000 "
Conservació	208.666 "
Funcionament	20.146 "
Pastoral	61.082 "
Caixa Compens.	19.972 "
sumen	634.150 "

COL·LECTES PER A NECESSITATS

FORA DE LA PARRÒQUIA

(Contra Fam; Missions; Caritas, Emigració, etc.)

Total ENTRADES

i SORTIDES: 209.550 pts.

...i del Full

ENTRADES

En Caixa de l'any 82:	2.143 pts.
Subscripcions	104.800 "
Subvencions i Donatius	50.533 "
SUMEN	157.476 "

SORTIDES

Sobres i segells	4.800 pts.
Materials oficina	25.085 "
Impremta	89.850 "
SUMEN	119.735 "
Queden en Caixa:	37.741 pessetes.

HA PASSAT

EL MES DE GENER

Dia 2, dilluns. Es va reunir la Permanent de l'Ajuntament. Decidiren preparar contracte de treball al personal de neteja. Acceptar la proposta de la Mancomunitat del Pla de Mallorca referent a la cobrança dels tributs municipals, això sí, introduint modificacions a alguns articles. Endemés dels assumptes de tràmit, competència de la Permanent.

=====

El mateix vespre també hi va haver Ple ordinari. El punt "estrella" fou una carta de l'Associació de la Tercera Edat, sol·licitant uns terrenys. El Batle volgué passar la proposta a votació a fi que es concedís o denegàs a aquella mateixa sessió. Com que no s'havia estudiat en Comissió, va quedar damunt la taula. Aquest punt va esser la causa d'una assistència inusual de públic.

Altres assumptes: Que les reunions de Ple es facin els divendres. Estudiar el canvi d'ubicació del molí del Sindicat. Que el Consell Insular no accepta el canvi de finalitat per a una subvenció ja otorgada, i que es vol destinar a començar el clavagueram.

=====

Dimarts dia 3, els incodicionals del Judo donen per acabat el temps de festes i tornen començar.

=====

Dimecres, dia 4. Hi torna haver sessió a la Casa de la Vila. Es tracta d'un Ple extraordinari, aquesta vegada amb "cassetes" a balquena. Un punt feia referència als tubs que han de recollir l'aigua de pluja de la carretera. El canvi de lloc pel mercat dels dimecres, que havia entrat amb molt de retràs, ja tenia solució. També parlaren d'una nova distribució de les dependències municipals: oficines a la planta baixa; sala de sessions a dalt.

=====

continua a la pàgina 11

Comparsa de la carrossa del Club d'Esplai

Són els de "Sa Paparra".

PREMSA FORANA I PRESIDENT CAÑELLAS

Totes les publicacions integrades dins l'Associació Premsa Forana de Mallorca, començarem l'any convidats pel Govern de la Comunitat Autònoma. Ens va rebre el President Cañellas, a la seu del Govern, brindàrem, i a l'acabatall de la festa ens va entregar la subvenció de la Comunitat Autònoma a les publicacions dels pobles. A la nostra SANTA BARBARA, li correspongueren vin-i-cinc mil pessetes.

Agraïm al President Cañellas la seva convidada i rebuda cordial, els ofermments d'informació periòdica (que ja va arribant) i la subvenció.

PASSARÀ

ENQUADERNACIÓ

Els subscriptors que vulguin enquadrar els números de SANTA BARBARA, ara ho poden fer deixant els seus exemplars a Can Caminer.

PEREGRINACIÓ A LLUC

Dins aquest ANY DE LLUC, la nostra comarca peregrinarà al Santuari de la Mare de Déu el diumenge 18 de Març. Prest, la parròquia convidarà als Antic Blauets de la vila a una reunió per a preparar, amb els pobles veïnats, l'anada a Lluc.

Mamballetes a un cavall ben plantós

EXCURSIÓ

El grup excursionista de l'Escola de Mallorquí prepara una de les seves sortides, a las que sempre hi està convidat tothom.

Dia 19 de Febrer.

Llogaret de Biniarroí.

Itinerari: Lloseta, S'Estorell, Sa Fon Nova, Ses Cases Noves, Can Macip, BINIARROI, Biniamar i Lloseta.

Caminarem: més o manco, tres hores i quaranta minuts.

Pauntau-vos: Cafè Amengual abans del dia 15.

Sortida: 8,30. Plaça de S'Estany.

GNIB D'ESPLAI

ESTIMEM LA NATURA

Hui dia la Naturalessa s'està espenuyant de moltes maneres, com poden esser: les urbanitzacions, els incendis forestals, els caçadors furtius que estan extingint moltes classes d'animals, la tallada d'arbres sense control, els residus tòxics industrials i aigües brutes que s'estàn tirant dins la mar i als rius espe-

nyant la vida aquàtica, etc. Nosaltres creim que una res més bones la Naturalessa es per a defensar incutir a les persones, ja de petites, a sentir un gran respecte cap a ella, i al mateix temps per part de les autoritats, imposar severes lleis a tots els que destrueixen aquesta cosa tan valuosa com el medi ambient.

Dissabte 25 i Diumenge 26 de febrer, tots els Clubs d'Esplai de Mallorca ens reunirem a Lluc. Recordau-vos-ne de no comprometre aquests dos dies.

CARTES AL FULL

ECOLOGIA

NATURA I NADAL

Mentre grups d'ecologistes de per tot el món lluiten a favor de la natura i en contra de la contaminació que, poc a poc, ens va menjant, aquí, a la vila, i també a altres llocs, ens dedicam no sols a no fer res a favor de la mare natura, sinó que feim tot el possible per destruir-la tallant arbres perquè faci "guapo" per a Nadal. Això de "guapo" és un dir, perquè jo no veig quina planta fa un pi ermig de la plaça ple de "bombilles", enrevoltat d'arbrets petits sense cap classe de decoració.

Per afegitó ho feim per a Nadal, una festa de germanor i solidaritat, i jo em deman quina és la nostra solidaritat amb la gent que viurà el dia de demà si llevam la cosa més preciosa que tenim: la natura.

Els arbres no sols serveixen per a fer planta; una de les missions més importants que tenen és fabricar oxigen sense el qual nosaltres, les criatures més "intel·ligents" de la creació, no podríem respirar. I a mi em sembla que aquest pobre pi ja no podrà continuar fent aquesta feina tan necessària per a nosaltres.

Una altra cosa que saben fer els arbres i quemolta de gent pareix no saber, és "cuidar" la pluja. ¿No us heu fixat que abans, quan hi havia més garriga i més arbres, plovia més? Bé, idò nosaltres ens queixam que no plou, però al mateix temps volem tenir un pi a la plaça per a Nadal, perquè faci "guapo". I jo em deman, ¿quants de pins, alzines o altre calsse d'arbres s'han sembrat perquè facin allò que aquest pi ja no podrà fer?

Molta de gent pensarà que tampoc no és per a tant, que per un pi no cal dir tot això, que per un no passarà res, i és veritat si només fos un, però un i un arriben a esser molts.

Si no començam per les coses petites, que realment podem evitar, no farem res mai. I si no volem ajudar a la conservació de la natura, al manco no l'hem de destruir.

De totes maneres, la meva intenció era fer una crítica constructiva, que servesqui per a qualche cosa, i per això vull donar una alternativa; si volem decorar arbres, que posin "bombilles" als qui hi ha ja sembrats, o a un arbre sec, que també fa molt "guapo".

Margalida Mascaró

COMUNICAT

Després d'haver passat sis mesos des de les eleccions municipals, el grup d'Unió Mallorquina creu necessari informar a tots els vilafranquers de la seva actuació dins el Consistori. I al mateix temps, contestar públicament a les acusacions fetes al grup d'U.M. per part del grup d'A.P., que consideram falten d'una manera total a la veritat; i que no fan més que desorientar a la opinió pública, donant una imatge falsa, del tot intencionada, del grup que, degut als resultats dels vots, l'hi ha tocat tenir la balança en les seyes mans, uns resultats encara no acceptats pel grup d'A.P., que tapa la seva impotència actuant com si tenguessin una majoria que no tenen.

La postura d'U.M. davant el Pla d'Obres i Serveis, és que considera més necessari destinar la subvenció a començar l'"Alcantarillat", i que es té fins al desembre per acordar-ho.

Creim molt necessari contestar també a les declaracions fetes pel grup d'A.P. a un diari acusant al grup d'U.M. de tenir intenció d'augmentar les contribucions i arbitris municipals. Com és de suposar, el grup d'A.P., i principalment el Batle, sap que, per augmentar els arbitris s'ha de seguir la normativa establerta per la llei, i que s'ha d'aprovar amb un acord de Ple. Per tant, en cas d'aprovar-se dit augment, el grup d'A.P. seria tant responsable com qualsevol altre.

Davant això, cal dir, tan sols, que el qui no es pot amparar en la veritat, ha de caure, per a combatir-la, dins la mentida.

Davant aquesta tan seriosa qüestió, volem fer pública la nostra protesta i manifestar que trobam molt arriscada i poc oportuna la postura d'A.P., i especialment del Batle, ja que amb aquesta actuació declaren una guerra oberta als altres grups, fent impossible així les bones relacions dins el Consistori i estorbant per tant, el dur a terme les tasques dels regidors del grup d'U.M. i del P.S.M., que dins les seves Comissions no volen altra cosa que fer feina per a tenir entre tots un Poble millor.

Regidors d'U.M.

PÀGINA ESPORTIVA

JOCS ESCOLARS

El Col·legi d'E.G.B. de la vila participa als JOCS ESCOLARS de la comarca de Manacor. En la categoria infantil dels següents esports: Basquet (masculí i femení); Balonmà (masculí); i Voleibol (masculí i femení).

Ha estat possible començar enguany a participar gràcies a l'ajuda d'En Salvador Bauzá, i a la feina de l'Associació de Pares d'Alumnes i de l'Ajuntament.

També des d'aquestes pàgines volem donar el nostre suport a la tasca de l'esport escolar; com a tot altre projecte esportiu o cultural pel poble de Vilafranca.

Al pròxim número oferirem més informació sobre les actuacions dels nostres esportistes.

Les competicions de JUDO solen durar uns 20 minuts, es divideixen en tres temps de 5 minuts els dos primers i de deu el tercer, amb un descans de 2 minuts.

La victòria s'aconsegueix tirant el contrari a terra de forma clara, inmovilitzant-lo a terra durant 30 segons, obligant a que abandoni mitjançant una clau d'estrangulació. Estan prohibides les torsions dels dits de les mans o dels peus, cops o pressions que poden produir mal, tocar la cara i tirar dels cabells.

En el pròxim número procurarem seguir contant i explicant aquest nou esport, per a molts desconegut, però que no deixa d'esser interessant al manco per als seus practicants, als que, des d'aquesta pàgina les volem fer arribar el nostre ànim i suport moral.

La Redacció.

JUDO

Aquest mes, dins la seccióportiva de "SANTA BÀRBARA" inclourem un nou esport, el JUDO, que darrerament es va pactant per bastants d'al·lotjats i que pareix poc a poc va obrint-se un camí dins l'educació física infantil aquí a Vilafranca i a molts de més llocs.

Tal vegada, de tots els esports basats en defensa personal el més important és el JUDO. Els seus orígens procedeixen de l'any 1882. A partir d'aquell any la seva difusió fou ràpida, en primer lloc pel Japó i llavors per la resta del món.

QUÈ ÉS EL JUDO?

El JUDO constitueix un tipus de lluita en la que dominen una sèrie de factors espirituals i d'habilitat del lluitador.

Com esport, a més de constituir un mètode científic i pràctic de defensa en el que no hi ha cap mena d'agressió ajuda al desenvolupament de l'esperit respecte a la personalitat humana permetent als menys dotats físicament una seguretat en els seus propis mitjans, que a la llarga arriba a influir en la formació de la personalitat.

VOLEIBOL

SON AMAR 3 - VILAFRANCA 0

Els últims resultats aconseguits per l'equip masculí de voleibol demostren una notòria milloria tant a nivell psicològic com en l'especte tècnic.

El 6 de gener, "dia dels Reis" el conjunt vilafranquer es desplaçà a Ciutat per enfrontar-se al Son Amar, en una dependència nefasta. es veié un bon partit, malgrat el 3-0. L'equip ciutadà tenia entre els seus jugadors un "rematador" que duia copat al Vilafranca, on el millor joc eren les accions de bloqueig i on la "recepció" fou el seu "taló d'Aquiles". Malgrat la contundència del resultat definitiu, els parcials foren: 15-13; 15-6; 15-13. Hi ha que destacar el temple d'En Pep Sansó, cosa anormal en ell, i també d'En Damià.

ARTA 2 - VILAFRANCA 3

Partit de gran emoció, degut a les circumstàncies de molt de moviment al marcador. Qualsevol dels dos equips hagués pogut guanyar, però els joves vilafranquers saberen estar en el trinquet

(segueix en pag. 11)

SANT ANTONI-84

Els cavalls arriben davant l'església

Carrossa del Club d'Esplai

Un carro amb un matrimoni vilafranquer "al natural", sense joiells de festa, retratats el 1959.

Bona semblança de vida eremítica